

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ

Іванова К. А., Балабай Я. В., Лантух А. П., Хіріна Г. О., Кулакова О. М.

ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ
ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ХАРКІВ – 2015

УДК 130.2:930.85

Рекомендовано ЦМК Національного фармацевтичного університету
(протокол № 2 від «26» листопада 2015 р.)

Автори: Іванова К. А., Балабай Я. В., Лантух А. П., Хіріна Г. О.,
Кулакова О. М.

Рецензенти: д.філос.н., професор кафедри культурології та
медіакомунікацій Харківської державної академії культури Панков Г. Д.,
к.філ.н., доцент, завідувач кафедри гуманітарних наук Національного
фармацевтичного університету Філянніна Н. М.

Історія та культура України: матеріали для самостійної роботи студентів
вищих навчальних закладів / К. А. Іванова, Я. В. Балабай, А. П. Лантух та ін. –
Х. : “СПД ФО Тарасенко В. П.”, 2015. – 35 с.

Матеріали містять комплекс завдань для самостійної роботи вітчизняних
студентів з навчальної дисципліни «Історія та культура України» трьох рівнів
складності: таблиці, тести, творчі завдання.

УДК 130.2:930.85

© Іванова К. А., Балабай Я. В.,
Лантух А. П., Хіріна Г. О.,
Кулакова О. М.
©НФаУ, 2015

Зміст

1. Вступ.....	4
Змістовий модуль 1: Основні проблеми філософії та теорії культури	
2. Тема 1: Феномен культури та її теоретичне осмислення.....	5
3. Тема 2: Культура та цивілізація.....	8
4. Тема 3: Культурні сценарії діяльності.....	11
5. Тема 4: Українська культура як феномен. Духовна та матеріальна культура українського народу.....	14
Змістовий модуль 2. Культурні епохи в історії людства	
6. Тема 5: Українська культура дохристиянської доби.....	19
7. Тема 6: Культура доби Середньовіччя. Українська культура княжої доби.....	23
8. Тема 7: Світова та українська культура доби Відродження, Нового часу та доби Просвітництва.....	27
9. Тема 8: Тенденції та особливості розвитку світової культури наприкінці XVIII – на початку XXI ст. Національно-культурне Відродження в Україні.....	30

Вступ

Метою курсу «Історія та культура України» є формування у студентів уявлення про культурні процеси в Україні в їх історичному контексті, осмислення здобутків української культури, її місця у світовому культурному контексті. Завданням курсу є розвиток у студентів почуття патріотизму, національної свідомості, високого рівня духовності, адже саме звернення людей до культури у її глибокому розумінні сприяє утвердженню загальнолюдських цінностей.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати тип світогляду кожної з культурних епох, їх спадкоємні зв'язки та взаємовплив у межах культурно-історичної ситуації. Вміти характеризувати основні етапи становлення і розвитку української культури, їх матеріальні і духовні здобутки. Знати особливості розвитку української культури в контексті світової культури. Окреслювати роль української культури в формуванні національної самосвідомості, духовному відродженні, консолідації українського народу. Визначати соціокультурні перешкоди на шляху розвитку української культури. Студент має вміти характеризувати тенденції розвитку української культури та основні напрями національно-державного Відродження, а також визначати роль української історико-культурної спадщини у контексті розвитку європейської та світової культури.

Змістовий модуль 1

Основні проблеми філософії та теорії культури

Тема 1. Феномен культури та її теоретичне осмислення.

Основні питання теми

1. Поняття культури у контексті історичної еволюції.
2. Сутність культури, її особливості, структура та функції.
3. Філософські концепції культури.

Вивчення теми передбачає засвоєння поняття про предмет, об'єкт та основні завдання історії української культури. Важливе значення має актуальність предмета у системі підготовки спеціалістів фармації. Необхідно вивчити поняття культури та його складові: слово, поняття, проблема; зміст культури, а саме: матеріальну і духовну складові. Студент має вивчити питання про місце людини у світі культури, знати основний зміст функцій культури, особливості традиційної та сучасної культури. Вивчення теми має включати основи методології та принципів аналізу культури, її структури і функцій. Важливе значення мають філософські концепції культури, а також українська культурологічна думка.

Завдання для самостійної роботи

1. Заповняють таблиці

1. Проаналізуйте еволюцію визначення поняття культури

Історична доба	Трактування поняття культури
Античність	
Середньовіччя	
Відродження	
Новий час	
XX – початок XXI ст.	

2. Проаналізуйте сутність концепцій культури:

Назва концепції	Представники	Сутність концепції
------------------------	---------------------	---------------------------

3. Розподіліть прояви культури за видами, формами, галузями: 1)елітна культура, 2)субкультура, 3)народна культура, 4)економічна культура, 5)сільська культура, 6)професійна культура, 7)міська культура, 8)педагогічна культура, 9)повсякденна культура, 10) політична культура, 11)масова культура.

Види культури	
Форми культури	
Галузі культури	

2. Дайте відповіді на тестові запитання

1. Термін культура походить від:

- А садівництва;
- Б землеробства;
- В скотарства.

2. Праця Й.Хейзінга, де він виклав свою теорію культури мала назву:

- А «Присмерк Європи»;
- Б «Людина граюча»;
- В «Золота гілка».

3. Поняття «культура» вперше використав у переносному значенні:

А Геродот;

Б Цицерон;

В Катон.

4. Позначте ряд, в якому зафіксовано те, що не є ознакою культури:

А культура – це міра людського в людині;

Б культура – це сукупність цінностей, які сприяють розвитку людини;

В культура – це віра в надприродне.

5. Укажіть ряд, де подано правильне визначення традиційної культури:

А культура, в якій регуляція здійснюється на основі звичаїв, традицій, табу;

Б друга природа;

В культура, що забезпечує функціонування сучасного суспільства на основі права, законів, які розробляють і приймають законодавчі органи влади.

6. Елементами культури є:

А дифузія;

Б концепти;

В цінності.

7. Якому поняттю відповідає визначення: «Оцінювання чужої культури крізь призму цінностей власної культури»:

А Артефакті культури;

Б Культурні універсалії;

В Культурний ареал.

8. Якої добі в історії культури відповідає визначення «Культура – це оброблення людей людьми»:

А античність;

Б середньовіччя;

В відродження.

9. Якому поняттю відповідає визначення: « Уявлення про те, що чужу культуру можна зрозуміти тільки в контексті її власних цінностей»:

А культурний релятивізм;

Б культурний етноцентризм;

В ксенофобія.

10. Л.Морган та Е.Тайлор були авторами концепції культури:

А антропологічної;

Б еволюціоністської;

В циклічної.

3. Виконайте творче завдання (у формі есе).

Проаналізуйте філософські концепції культури. Яка з філософських концепцій, на Вашу думку, найбільш повно розкриває сутність культури? Відповідь обґрунтуйте.

Тема 2. Культура та цивілізація.

Основні питання теми:

1. Поняття цивілізації. Співвідношення культури і цивілізації.
2. Типологія цивілізацій.
3. Сучасна цивілізація та її особливості.

Вивчаючи тему необхідно засвоїти поняття цивілізації, питання про співвідношення культури та цивілізації, а також типологію цивілізацій. Студент має вміти охарактеризувати сучасну цивілізацію та її особливості.

Завдання для самостійної роботи

1. Заповнять таблиці

1. Наведіть типологію цивілізацій та визначте їх характерні особливості